

köztessék abból a maga természetes hivatásából, hogy a nemzet élő lelkiismerete legyen, hanem arra, hogy a gondolatok, érvek, ismeretek más-más szellemi és politikai felfogások mérkőzzenek egymással nemes fegyverekkel, s az győzzön, amelyiknek győzelmére a nemzetnek több szüksége van.

Bizakodtunk, hogy az ellenzék belátja már a második napon azt a vaskos hibát, ami akár bűnnek is beválik, annál az egyszerű oknál fogva, hogy célra nem vezet, másodszor, az ország erkölcstelen taktikának itéli. És az ellenzék még a második napon méltó volt önmagához: Ugyanugy „harcolt”, ahogy az első napon. Csak unalmasabban. Ez is valami, az igaz. Mert a legkicsinysebb szatirába fullad az ilyen taktika: — az unalom fogja megölni az ellenzéki fogadkozást, az unalom, tehát a legdicstelenebb, leg-hászontalanabb vég.

A Gautsch-kormány nehézségei.

(Bécsi munkatársunktól.) Már csak napok választják el Ausztriát attól, hogy az új képviselőház megkezdje tanácskozásait s *Gautsch* még mindig nincs tisztában azzal, hogy melyik párt a barátja, melyik az ellensége? Mindegyik „rokonszenvvvel” fogadja ugyan *Gautsch* vállalkozását, de mindegyik fentartja magának a „szabad kezét.”

Gautsch miniszterelnök tulajdonképpen e pillanatban csakis a bankjavaslat s a katonai javaslatok sorsával törődik. Ezeket szeretné biztosítani még a nyári ülésszakban. Azok a tárgyalások is, amelyeket az egyes pártokkal folytat, arra irányulnak, hogy ezeket a javaslatokat minden vita nélkül utasítsa a ház az illetékes bizottságokhoz. De ez a terv sem a csehek, sem a keresztényszocialisták körében nem találkozik rokonszenvvvel. Azt mondják, hogy olyan nagyfontosságú javaslat, mint aminő a katonai javaslat, feltétlenül alapos megbeszélést igényel. Ugyanezt az

érvet használják a csehek a bankjavaslat ellen is.

Az osztrák kormány azonban ragaszkodik ahoz, hogy mind a két javaslatból még a nyáron törvény legyen, mert az őszi ülésszakra már most is rengeteg feladat megoldása vár. Így nemcsak a delegacionális ülések vesznek majd sok időt igénybe, hanem a budgetet, vagy legalább is a költségvetési provizoriumot kell tárgyalni. Azonkívül a cseh tartománygyűlést is ülésszakra kell összehívni, ami alatt a birodalmi gyűlés nem tanácskozhatik. Szóval, el akarja hitetni *Gautsch*, hogy most kell letárgyalni egy a katonai javaslatot, mint a bankjavaslatot, mert másképp az ősszel nem lesz a háznak ideje, hogy a legszükségesebb pénzügyi javaslatokkal foglalkozzék.

Mikor a király *Gautsch*ot miniszterelnökké nevezte ki, az a hír előzte meg őt, hogy a cseheket akarja megnyerni a maga támogatására. Azután a tanácskozás után azonban, melyet *Gautsch* tegnap a csehek vezérével, *Fiedlerrel*, *Kramarccal*, *Udrzallal*, *Klofáccal* és *Hrubannal* folytatott, kétségtelen, hogy a csehek az új kormány szemben is megmaradnak ellenzéknek. *Gautsch*-nak érvelései náluk süket fülekre találtak s ragaszkodtak ahoz, hogy a nyári ülésszak alatt ne történjék egyéb, mint ami a ház megalakulásához tartozik, de semmiféle nagyobb munkaprogram a házra rá ne kényszeríttessék. Szerintük a bankjavaslat nem sürgős, mert a mostani bankprovizorium minden nehézség nélkül az őszig fenttartható s a katonai javaslatok sem annyira sürgősek, hogy ne volna mindegy az, most, nyáron lesz-e azoknak első olvasásban való tárgyalása, vagy csak az ősszel.

Egyáltalán nem lehet *Gautsch*-nak reménye arra, hogy egy parlamentáris kormányt alakíthasson. Kijelentette ugyanis, hogy parlamentáris kormány alakításához csak akkor fog, ha a csehekkel békét tud teremteni. A csehek azonban nem hajlandók a békére. Azt hiszik, hogy *Gautsch* rájuk van szorulva, mert a keresztényszocialisták kiléptek a német pártkötelékből vagy legalább is nem haj-

landók egy blokkot alkotni a liberálisokkal. A lengyeleknek támogatására sem számíthat a kormány feltétlenül, tehát *Gautsch* képtelen egy életképes parlamenti majoritást összehozni s időről-időre mégis csak mindig tárgyalni lesz kénytelen a cseh ellenzékkel, máskülönben úgy jár, mint *Bienert*h, aki addig volt tekintettel a németiség egyoldalú követeléseire, míg aztán a cseheket egészen elidegenítette magától s utóbb már nem is gondolhatott arra, hogy velük együtt működjenek.

A németek azonban kézzel-lábbal tiltakoznak az ellen, hogy *Gautsch* a csehekkel külön békét csináljon s egyáltalán nem hajlandók semmi áldozatra sem, hogy a cseheket a képviselőháznak munkaképessé tételére megnyerjék. Szóval a *Gautsch*-kormány ágya igazán nem rózsákkal van vetve s még a legközelebbi hetek eseményeit sem lehet előre látni.

A vasuti palota.

— Megkezdik a milliós építkezést. —

(Saját tudósítónktól.) A *Délmagyarország* esti lapjában megírtuk, hogy a vasutas palota építésével *Ligeti* Béla műépítész bízta meg a kiküldött ad hoc bizottság. *Ligeti* Béla 1.085.000 koronás ajánlata volt a beérkezett ajánlatok között a legolcsóbb, de a bizottság tekintetbe vette a műépítész teljes megbízhatóságát is, amely iránt előzőleg érdeklődött.

A csüörtöki határozattal a vasutas palota kérdése most már végleg be van fejezve és a monumentális, diszes épület már csak a kivitelre vár.

Szegeden ezt a kérdést intézték el az utóbbi időben a leggyorsabban. Májusban hirdettek pályázatot a tervekre, amelyek közül, amint azt akkor meg is írtuk, az *Ottov* és *Winkler*-cég művészi és praktikus szempontból egyaránt teljesen kielégítő tervét találta legjobbnak és az első díjra leginkább érdemesnek a bizottság. A terv, amelyről szakértők és laikusok egyformán nagy elismeréssel nyilatkoznak, nagyon helyesen oldotta meg a kérdést és a legcélszerűbbek háritotta el azokat az akadályokat, amelyek a telek fekvése okozott.

A vasutas palota a régi korcsolya-tervezés északkeleti oldalán épül, szemben a régi korcsolyapavilonnal, klasszikus román stílusban. Az épület teljes hossza 112 méter 40 centiméter, szélessége 42 méter 40 centiméter. A tervezőket felszólították arra, hogy az épület egyik részét bővítsék ki olyanformán, hogy azokban egyenlőre lakásokat helyezhessenek el. Ezt a kérdést úgy oldották meg, hogy az emeleti szárnyon öt lakást helyeztek el. Ezeket gipszfallal választják el egymástól, úgy azonban, hogy a gipszfallak lebontása után a lakásokat két hét alatt irodának alakíthassák át.

Az elfogadott tervben a telek ferdeszögűsége ellenére emeletenkint csupán négy ferdeszögűhelyiség van. Négy udvara van az épületnek és mind a négy udvar kocsihoz megközelíthető. A közlekedési vonalak egyszerűek, világosak. Két feljárat van a lépcsőházban egyesítve. A lépcsőház az épület közepén van elhelyezve, ahonnan a hivatalok könnyen elérhetők.

Ez lesz az első nagyszabású épület Szegeden, amelyet központi fűtéssel szerelnek föl. A központi fűtés kezelése az utcán történik, az épülettől teljesen függetlenül.

Mindenesetre öröndetes az, hogy az építéssel szegedi vállalkozót bízták meg. *Ligeti* Béla már sok középületet készített el, mindegyiket teljes megelégedésre. A vasutas palota építéséhez már hozzá is fogtak és hamarosan kezdik a munkájukat, amely jó négy hétig fog igénybe venni. Állandóan 7—800 munkás dolgozik majd a palotán, amely a jövő év augusztusára készen is lesz. Az összes munkát szegedi iparosokkal végezteti el a vállalkozó annál is inkább, mert a szegedi iparosok munkája általában kitűnőnek bizonyult.

ha árnyékát a csaknem egészen betett ajtó keskeny nyílásán, a vöröstégla kályháét. Teljesen lehetetlen volt egyebet látni innét.

— Te látod? — kérdeztem tőle.

De e pillanatban rémült fölkiáltások hallatszottak: a bíró és a többiek behatoltak a lakásba.

— Megtaláltátok? — kérdeztem. — Hol volt?

— A konyhaajtó mögött — felelte egy hang.

— Ne nyuljatok az ajtóhoz! Vagyis hagyjátok úgy, ahogy van! Támaszszátok ki, hogy ne mozduljon! — kiáltottam szenvedélyes hangon.

Azután a suhanc karját megragadva, rákiáltottam:

— A gyilkos pedig te vagy!

Összerázkódott, a tekintete megrémített, aztán egyetlen ugrással lent volt a falról s a létra fölbukott.

Mielőtt elvesztettem volna az egyensúlyt, még volt időm lekiáltani:

— Fogják el, ő a gyilkos!

És leestem.

Az embert elfogták. Még aznap megtalálták nála az öreg pénzét s ő bevallotta bűnét. Mindennapi bűn volt ez, fiatal, élvágyó paraszt bűne, aki azért lop és öl, hogy kitarthassa szíve választottját. Hat hónappal később leszelték a fejét guillotineon, de később volt alkalmam még kikérdezni s furesza autoszugesztio esetét tanulmányozhattam.

Ez a *Francois* egy erős barom volt, semmi egyéb, Nyolc napi fogság után cinikusává vált. Részletekkel együtt elmondta, hogyan ölte meg a vén anyókat, elmagyarázta, hogy a konyhaajtón jött ki, hogy ezt az ajtót nyitva hagyta, hogy fölkuszott a falon s hogy aztán még egyszer visszament meggyőződni róla, hogy az anyóka nem mozog. Igen világos éjszakán történt. A hold fénylett az égen.

Látta, hogy az anyóka mozdulatlanul fekszik a helyén s aztán ismét megnyugodva távozott. Bevallotta azt is, hogy merész akart lenni s ő akarta nekünk a gyilkosságot jelenteni, azért hozta magával a létrát. De soha — értsék meg jól! — nem hitte el, hogy nem láthatta a hullát a csaknem bezárt ajtó mögött s hogy ez csak érzéki csalódás, vagy autoszugesztio volt a részéről.

— Biztosan a szél zárta be az ajtót, mire ön fölmászott mellém — mondta esőkönyösen.

És hiába mondtam neki, hogy nem volt szél, hogy ellenben a megelőző reggel nagy zivatar vonult el a táj fölött, hiába makacs-kodtam, hogy ő maga is a kályha árnyékát mutatta nekem, mikor így szólt: — Ott, ott! — ő csak a fejét rázta s esőkönyösen ismételte:

— De mikor mondom önnek, hogy láttam, olyan tisztán láttam, mint ahogy most önt látom!

— Akkor hát miért ugrott le a létráról, mikor vádoltam önt? — kérdeztem.

— Tudom is én. Félttem. De ami azt illeti, hogy az öreget láttam, arra esküt merek tenni ma is.

Ime az én történetem. Talán nem mulatságos, de igaz. És én mindig örömmel gondolok reá vissza. Ennek a *Francois*-nak köszönhetem, hogy csakhamar behívtak a központba. — Ah, — szóltak a hozzáértők — ha ön akkor föl nem mászik a létrára, a gyilkos talán még most is szabadon járna!

Tévedek bizonyynyal, de az is bizonyos, hogy enélkül az eset nélkül még most is ott vegetálnék abban a kis vidám, becsületes vidéki városkában.

Igy szólván, *Lebrégue* ur még mélyebben süppedt belé a kényelmes karosszékekbe s jókedvűen dörzsölte össze ráncos két kezét.